

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717212424
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6717212424.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivica Hanuskovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú H. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Detva, dieťa matky Y. E. M., H..art., nar. X. X.. XXXX, trvale bytom H., J. G. M. XXX/X a otca R. Z., nar. X. X. XXXX, trvale bytom Q., C. XXX, prechodne bytom H., I. Y. XX, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen, č. k. 5P/369/2017-11 zo dňa 30. 11. 2017, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že:

- otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý týždeň v utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod. a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.0 hod. bez prítomnosti matky;
- otec si maloletú prevezme v stanovených hodinách v Materskej škole, I. Y. XXX/X, H. bez prítomnosti matky alebo akýchkoľvek matkou poverených osôb pri tomto preberaní a po styku v stanovených hodinách maloletú odovzdá matke v mieste jej bydliska;
- matka maloletej je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a maloletú po skončení styku s otcom prevziať;
- v prípade, že maloletá nebude v Materskej škole, I. Y. XXX/X, H. v čase, kedy by ju mal otec z tejto materskej školy prevziať, je matka povinná otca o tejto skutočnosti informovať bez zbytočného odkladu po tom, čo sa matka o absencii maloletej dozvie, a zároveň je povinná s otcom si dohodnúť alternatívny čas stretnutia s maloletou tak, aby tento zodpovedal časovému rozsahu styku 6 hodín týždenne, a následne tento styk otca s maloletou umožniť;
- vo zvyšku sa návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietajú;
- žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania;
- neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5P/347/2017.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. H. každý nepárny týždeň v mesiaci v pondelok od 16:30 hod. do 18:00 hod., každý párny týždeň v mesiaci v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky. Matke uložil povinnosť maloletú v určenom čase riadne pripravenú odovzdať otcovi pred bydliskom matky, v ktorom s maloletou býva a otcovi povinnosť v určenom čase maloleté dieťa na tom istom mieste matke odovzdať. V prevyšujúcej časti okresný súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a určil, že neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5P/347/2017.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec maloletej H. podal na okresný súd návrh vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej a zároveň aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal upraviť styk s maloletou v čase, keď sa matka zdržiava mimo územia Slovenskej republiky, ďalej každý párny víkend v čase od piatku od 15.00 do nedele do 18.00 hod., každý nepárny rok počas Vianočných sviatkov, každý párny kalendárny rok počas Veľkonočných sviatkov, každý rok počas letných prázdnin v rozsahu dvoch týždňov v nepárnom kalendárnom mesiaci, počas školských jarných prázdnin každý nepárny rok a počas bežného týždňa každý utorok a štvrtok v čase od 15.00 do 18.00 hod. Svoj návrh odôvodnil tým, že po niekoľkomesačnej známosti s matkou sa im dňa XX. X. XXXX narodila mal. H., s ktorou žili v spoločnej domácnosti až do roku 2014, kedy otec spoločnú domácnosť opustil. Po odchode zo spoločnej domácnosti otec navštevoval a stretával sa s dcérou iba za prítomnosti matky, čo spočiatku chápal vzhľadom k veku maloletej, ktorá mala v tom čase len 2 roky. Ani s narastajúcim vekom maloletej však jej matka nedovolila, aby maloletá trávila akýkoľvek čas osamote s otcom, a to ani v prípade, ak matka pre pracovnú zaneprázdnenosť nemohla maloletú vyzdvihnúť z materskej školy. V takýchto prípadoch totiž maloletú vyberá z materskej školy matkin syn Y. (polorodý súrodenec maloletej), matkina zástupkyňa alebo ekonómka a s nimi je potom maloletá až do večera. Otec má pritom zakázané čo i len maloletú navštíviť v materskej škole, nie to ju ešte zobrať domov, aj keď to má 200 metrov od bytu. Zo správania matky nadobudol pocit, že sa snaží o to, aby sa s mal. H. odcudzili a aby na neho ako na otca zabudla. Svedčí o tom fakt, že pri stretnutí s H. sa matka vždy snažila vyvolať účelovo akúkoľvek nezmyselnú hádku len aby H. mala zo stretnutia s otcom čo najhorší pocit. Neskôr matka prerušila akýkoľvek kontakt medzi maloletou a jej otcom, preto sa otec s maloletou stretáva maximálne na pár minút v materskej škole, keď tam náhodou maloletá je, pretože ani do materskej školy už H. matka pravidelne nedáva odvtedy, ako vie, že tam za H. otec chodí. Okresný súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za dôvodný, hoci nie v navrhovanom rozsahu. Konštatoval, že boli osvedčené také skutočnosti, ktoré odôvodňujú naliehavosť a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania v zmysle návrhu otca. Maloletá H. je v súčasnosti vo fatickej starostlivosti matky, žije v jej domácnosti a výkon rodičovských práv a povinností k maloletej (a ani styk otca s ňou) dosiaľ upravovaný súdnou cestou nebol. Otec vo svojom návrhu osvedčil, že matka toho času zabraňuje akémukoľvek jeho kontaktu s maloletou, preto sa otec s maloletou stretáva len v materskej škole, kam ju však matka častokrát ani nedáva, aby styku s otcom zabránila. Okresný súd uviedol, že doba, po ktorú sa jeden z rodičov nemôže stykať s dieťaťom, by mala byť čo najkratšia, aby nedošlo o citovému odlúčeniu. Otec má právo aspoň v minimálnej miere počas doby úpravy styku sa podieľať na výchove maloletej, pričom do budúcnosti nie je vylúčená možnosť aj prípadného rozšírenia styku, keďže v súčasnosti sa vedie na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5P/347/2017 konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na návrh matky. Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani argumentácia matky, že maloletá sa začala pocikávať a mať očne tiky odvtedy, ako ju začal otec navštevovať v škôlke, na preukázanie čoho matka predložila potvrdenie z materskej školy s konkrétnymi dátumami o návštevách otca, ako aj potvrdenie od psychiatricky Y. U. C.. Uzatvoril, že predložené dôkazy na tento čas nemôže vyhodnotiť tak, že otcovi obmedzí styk na jednu hodinu za dva týždne za prítomnosti matky, ako to táto navrhovala, vzhľadom na potrebu zachovania kontaktu a nepretrhnutia citových väzieb. Pokiaľ sa jedná o samotný rozsah stretávania sa otca s maloletou dcérou, okresný súd tento upravil odlišne od návrhu otca s tým, že podľa jeho názoru úprava styku otca s maloletou počas pracovného týždňa a víkendov bez prespatia a bez prítomnosti matky je doposiaľ primeraná vzhľadom na prebiehajúce súdne konanie pod sp. zn. 5P/347/2017, kde sa bude vykonávať dokazovanie a podrobnejšie zisťovať záujem maloletého dieťaťa. Za daných okolností teda okresný súd návrh otca považoval za časti za dôvodný a v prevyšujúcej časti návrh otca zamietol, s tým, že vyslovil, že nariadené neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, ktoré je vedené na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5P/347/2017. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

3. Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletej. Poukázala na viaceré nezhody a problémy vo vzájomnom spolužití s otcom maloletej, ktoré začali už v okamihu, keď otec zistil, že matka maloletej je tehotná. Snažil sa matku presvedčiť, aby si dieťa nechala zobrať, o čom svedčí aj skutočnosť, že súhlasné vyhlásenie o určení otcovstva urobil až po naliehaní matky po tom, ako sa malá narodila, hoci ho matka prosila, aby sa tak stalo pred narodením mal. H.. Uvedené problémy prerástli až do toho, že otec maloletej, ktorý sa do bytu matky nasťahoval 3 týždne pred tým, ako sa maloletá narodila, domácnosť matky musel opustiť v auguste 2014. Počas tohto

obdobia sa totiž otec maloletej nijako nevenoval a na jej výživu ani na chod domácnosti neprispieval (svoje peniaze investoval do svojich plnoletých detí), celý čas trávil v garáži, kde vykonával nelegálnu prácu. Asi od marca 2014 ho matka prosila, aby na domácnosť a výživu maloletej prispievať začal. Bol zlostný, avšak začal prispievať sumou 200 € (čo malo pokryť jeho stravu, oblečenie a drogériu, ako aj výživu maloletej). Zároveň ale matke povedal, že si musí nájsť opatrovatelku na opatrovanie maloletej 3 krát do týždňa. Uvedenú si matka aj obstarala, a na jej odmenu mesačne spotrebovala 190 €, hoci otec maloletej doma spal a napriek tomu nebol ochotný sa jej venovať. Pokiaľ otec v návrhu uvádzal, že bol s maloletou napr. v čase, keď mal zlomený členok, uviedla, že keby si nebol ten členok zlomil, tak by s maloletou žiaden čas netrúvil. V tomto čase však nebol schopný o maloletú sa postarať, nakoľko nebol schopný postarať sa ani o seba. Najhoršie však bolo, že sa otec dopúšťal fyzického a psychického týrania matky i maloletej. Často napr. maloletej nedovolil opustiť posteľ, ísť za matkou a ani matke k maloletej sa priblížiť, tak, že maloletú násilím v postieľke držal, používal neprimerané výchovné metódy (maloletú napr. často bil). Matke vymazával záznamy o hovoroch, aby nevedela, že jej niekto telefonoval. Nemohla svoju rodinu bez otca maloletej navštevovať ani s ňou hovoriť, opakovane matku fyzicky napadol, vyhrážal sa jej, a podobne. Po opustení spoločnej domácnosti otec dokonca robil zásahy do motorového vozidla matky noc pred tým, ako mala táto ísť na vyšetrenie do Bratislavy, kam matka pre poruchu auta ani nedorazila, s tým, že bola servisným technikom upozornená na to, že niekto robil do auta zásahy zrejme s cieľom sa jej zbaviť. Týmto konaním vlastne potvrdil, že by mu bolo jedno, a možno by bol aj rád, keby matka zomrela a s ňou i jeho dcéra. Uvedené psychické i fyzické týranie je príčinou zdravotných problémov matky, ktoré spočívajú v tom, že jej odpadávanie prerástlo do tetánie a problémov so žalúdkom. Keď matka odpadla, prípadne sa ocitla v niekoľkohodinových kŕčoch, otec (z dôvodu, že si myslel, že vtedy nevníma) do matky kopal a hovoril aby skapala, pričom nútil maloletú, aby sa na všetko toto dívala. Nie je navyše pravdou tvrdenie otca, že by matka mala psychické problémy, keď psychiatricku navštevovala len preto, aby zabránila psychickému týraniu zo strany otca. Naopak, všetko nasvedčuje tomu, že otec je ťažký schizofrenik, keď schizofreničkou bola i jeho matka a navyše odmietol ísť na psychiatrické vyšetrenie aj vtedy, keď traja lekári určili, že príčinou zdravotných problémov matky je otcovo týranie. Nie je pravdou, že po odchode zo spoločnej domácnosti sa otec stretával s maloletou iba v prítomnosti matky. Prvý polrok totiž bol často s ňou aj sám. Ale štvor maloletú proti matke, často ju bil, na čo sa maloletá začala správať agresívne, keďže sa nevedela ubrániť jeho týraniu. Posledný krát bol s H. sám v máji 2015, kedy spolu so svojou matkou maloletej vytrhali vlasy. Odvtedy mu matka povedala, že maloletú s ním osamotene nenechá a stretávanie sa realizuje len v prítomnosti matky. Návštevy u otca potom obe absolvovali tak, že otec maloletej vždy to telefónu prízvukoval, aby sa najedla doma, nakoľko jej nedokázal zabezpečiť ani stravu. Nemala u neho žiadne oblečenie, jedine pyžamo, ktoré nepotrebovala a papuče, ktoré jej boli malé. Jedlo i oblečenie teda matka musela maloletej z domu doniesť. Nie je navyše pravdivé ani tvrdenie otca z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, že by matka vyvolávala u otca pri stretnutiach hádky. K hádke došlo totiž jedine v prípade, keď otec začal matku bezdôvodne slovne napádať. V septembri 2017, keď sa otec od maloletej na jednom stretnutí dozvedel, že matka má priateľa H. a maloletá ho má rada, tak začal maloletú navštevovať v škôlke, kde maloletej rozprával okrem iného, že spoločne budú matke nosiť na hrob kvety. Od tohto času začali problémy maloletej s pomočováním, tiky v oku a podobne a matka navštívila s maloletou psychiatra. Pri poslednej návšteve matka otcovi povedala, aby prestal maloletú navštevovať v škôlke a rozprávať jej tie hrozné veci, na čo jej povedal, že on bude robiť, čo chce a hovoriť, čo chce. Odvtedy začal maloletú navštevovať v škôlke častejšie. Záverom uviedla, že nie je pravdou, že sa o dieťa poriadne nestará a ani, že by toto trávilo celé týždne u cudzej rodiny v Y.. Uviedla, že má v Y. priateľa, ktorý má dve dcéry, avšak v prípade, že do Y. idú, vždy tam s maloletou odchádza. Vzhľadom k uvedenému matka navrhla odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. K doručenému odvolaniu matky podal písomné vyjadrenie otec maloletej. V úvode zameral svoju pozornosť na popísanie vzájomného spolužitia s matkou maloletej, na jej zdravotné a psychické problémy, ktoré sa podľa jeho názoru stali dôvodom, pre ktorý opustil spoločnú domácnosť. Podrobne popísal spôsob financovania spoločnej domácnosti v tom čase a dôrazne odmietol, že by maloletú, či jej matku, niekedy zbil. Čo sa týka samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, uviedol, že maloletú začal v škôlke navštevovať z tohto dôvodu, že mu bol úmyselne znemožnený styk s maloletou zo strany jej matky. Pri návštevách v škôlke dcéra otca vždy objala a dala mu pusu, čoho svedkom vždy bola aj p. riaditeľka Y. alebo učiteľka p. J.. Maloletá sa po odchode otca vždy dožadovala, aby ju prišiel znovu pozrieť a kývala mu, až kým sa jej nestratil z dohľadu. Keď sa o tom matka maloletej dozvedela, dcéra bola dlhší čas zo škôlky doma, s tvrdením, že je chorá. Pri jednej návšteve škôlky v septembri 2017 si otec všimol, že maloletá má očné tiky. Z dôvodu, že matka maloletej s otcom komunikáciu odmietala, otec požiadal riaditeľku materskej školy, aby uvedenú skutočnosť matke pretlmočila. Podľa názoru otca

tieto očné tiky začali krátko po tom, ako maloletá začala tráviť dlhé týždne bez matky v rodine nového priateľa v Y., kde sa o ňu starajú jeho rodičia. Preto nie je vylúčené, že ak sa aj pomačuje, ako tvrdí matka, môže to mať súvislosť s tým, že bola vytrhnutá z rodiny, na ktorú bola zvyknutá. Matka začala urýchlene navštevovať známe psychologičky a psychiatričky z dôvodu, aby problémy, ktoré sama dcére spôsobila, využila proti otcovi. Informácie o tom, že maloletá chodí do cudzej rodiny a trávi tam týždne bez matky, má otec od dcéry samotnej z jej rozprávania (uviedla, že matka za ňou chodí len cez víkendy). Nie je pravdou, že sa ho dcéra bojí. Má ho stále rada. V tejto súvislosti sa ohradil proti tvrdeniam matky, že by v škôlke alebo niekde inde spomínal tak prízemné veci o zabití matky a o nosení kvetov na jej hrob. Osobitne zdôraznil, že matka začala zháňať posudky od psychiatričiek v prípade dcéry iba od času, keď sa dozvedela, že otec pripravuje návrh na úpravu styku s maloletou. Záverom uviedol, že nariadené neodkladné opatrenie je to jediné, čo mu až do rozhodnutia vo veci samej pomáha, aby sa vôbec s maloletou videl. Aj napriek jeho nariadeniu mu však matka v styku s maloletou bráni, o čom svedčí skutočnosť, že musel podať trestné oznámenie. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

5. Otec k podanému vyjadreniu priložil potvrdenie o dochádzke maloletej do materskej školy zo dňa 11.12.2017 a fotokópiu zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 13.1.2018, z ktorej vyplýva, že otec sa uvedeného dňa dostavil na Obvodné oddelenie Policajného zboru v Detve, kde vypovedal, že nedošlo k realizácii styku s maloletou dňa 13. 1. 2018 z dôvodu, že maloletá stála za otvorenými dverami do obytného domu a matka spolu so svojim dospelým synom Y. otcovi vlastnými telami bránili vo vstupe do vchodu, aby maloletú nemohol vziať. Keď sa mu podarilo do vchodu pretlačiť a maloletú vziať na ruky, matka spolu s plnoletým synom otcovi zabránili vchod bytovky opustiť a toto mu bolo umožnené len bez maloletej dcéry.

6. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal v medziach daných ust. § 65 a 66 CMP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 (á contrario) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil (nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie) tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať každý týždeň v utorok od 15.00 do 18.00 hod a vo štvrtok od 15.00 hod do 18.00 hod bez prítomnosti matky, s tým, že otec maloletú prevezme v stanovených hodinách v Materskej škole, I. Y. XXX/X, H. bez prítomnosti matky alebo akýchkoľvek matkou poverených osôb pri tomto preberaní a po styku v stanovených hodinách maloletú odovzdá matke v mieste jej bydliska. Matka maloletej je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a maloletú po skončení styku s otcom prevziať. V prípade, že maloletá nebude v Materskej škole, I. mieru XXX/X, H. v čase, kedy by ju mal otec z tejto materskej školy prevziať, je matka povinná otca o tejto skutočnosti informovať bez zbytočného odkladu po tom, čo sa matka o absencii maloletej dozvie, a zároveň je povinná s otcom si dohodnúť alternatívny čas stretnutia otca s maloletou tak, aby tento zodpovedal časovému rozsahu styku 6 hodín týždenne a následne tento styk otca s maloletou umožniť. Vo zvyšku súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5P/347/2017.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem (§ 361 CMP).

9. Podľa § 360 ods. 1) CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

10. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese. Jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v jeho schopnosti dočasnou a provizórnou úpravou zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré mohli pred začatím konania, v začatom konaní, či po jeho skončení nastať. Neodkladné opatrenie nemá charakter konečného rozhodnutia a jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov (strán sporu). Nariadením neodkladného opatrenia pred začatím konania alebo v jeho priebehu navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostrednej

ujmy (prípadne, že nariadenie neodkladného opatrenia vyžaduje verejný záujem). Pokiaľ ide o výklad pojmu osvedčovanie, tak uvedený pojem na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia a jeho návrh by tak mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie, počnúc preukázaním potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, cez osvedčenie dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, až po preukázanie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy (či neodkladnej potreby jeho nariadenia z dôvodu verejného záujmu). Potreba prenesenia dôkazného bremena výlučne na navrhovateľa neodkladného opatrenia vyplýva zo skutočnosti, že súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, čo súvisí s tým, že oboznámenie ostatných účastníkov s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia ešte pred jeho nariadením by mohlo zmařit jeho účel, a navyše uvedený postup by oddialil možnosť jeho nariadenia.

12. Odvolací súd za účelom zistenia vzťahu maloletej k svojmu otcovi a matke a príčin problémov pri realizácii styku sa v čase od 11.1.2018 do 12.1.2018 oboznámil so spisom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/347/2017, ktorého súčasťou je aj DVD, na ktorom je zaznamenaný priebeh odovzdávania maloletej otcovi dňa 30. 12. 2017, dňa 31.12.2017 a dňa 1. 1. 2018, požiadal o vyjadrenie materskej školy, ktorú maloletá navštevuje a v priestoroch ktorej sa otec s maloletou stretával a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen o vykonanie pohovoru s maloletou bez prítomnosti rodičov. Zo spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/347/2017 odvolací súd zistil, že v uvedenej veci matka dňa 20. 10. 2017 podala návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej H. a dňa 30.10.2017 aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd upravil styk otca s maloletou v rozsahu jednej hodiny za dva týždne za prítomnosti matky. Tento návrh odôvodnila tým, že sa zhoršil psychický stav maloletej odvtedy, ako ju začal otec navštevovať v škôlke bez súhlasu matky (očné tiky, pomočovanie), z ktorého dôvodu matka vyhľadala s maloletou pomoc v odbornej psychiatrickej ambulancii. Zo správy z psychiatrickej ambulancie zo dňa 2.10.2017 vyplýva, že u maloletej badať známky sekundárnej neurotizácie, enuretické epizódy reaktívne, prechodnú tikovú poruchu a psychosomatizáciu, s tým, že bolo odporúčané riešiť otázku ďalšieho stretávania sa s otcom súdnou cestou. Ďalej z predmetného spisu vyplýva, že okresný súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s tým, že matkou navrhovaná obmedzená úprava styku v rozsahu jednej hodiny raz za dva týždne za prítomnosti matky sa súdu javí ako nedostatočná, i keď okresný súd nevylúčil, že psychické problémy u maloletej sa môžu prejavovať ako dôsledok narušenia vzťahov a komunikácie medzi rodičmi. Súčasťou uvedeného spisu je aj písomné podanie matky zo dňa 10.1.2018, v ktorom opisuje priebeh stretnutí maloletej s otcom v dňoch 30. 12. 2017, 31.12.2017 a 1.1.2018, DVD obsahujúce videonahrávky priebehu odovzdávania maloletej otcovi za účelom realizácie týchto stretnutí a správa z psychologického vyšetrenia maloletej zo dňa 8.1.2018, kde boli konštatované pretrvávajúce problémy maloletej a indikovaná potreba znovuzhodnotenia neodkladného opatrenia. Ďalej z odpovede materskej školy na výzvu odvolacieho súdu zo dňa 29. 1. 2018 vyplynulo, že v čase, keď otec za maloletou do materskej školy od septembra 2017 chodieval, styk otca s maloletou prebiehal bez akýchkoľvek problémov („maloletá pri príchode otca reaguje primeraným spôsobom, priateľsky sa s ním zvíta, objíma ho s úsmevom na tvári, bez problémov k nemu pristúpi, komunikuje s ním, počas celého obdobia stretnutia odpovedá na jeho otázky a rozlúči sa s ním bez plaču, s dohodou ďalšieho stretnutia“) a zo správy z vykonaného pohovoru s maloletou realizovaného zamestnancami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen dňa 1. 2. 2018 skutočnosť, že maloletá je za súčasnej prítomnosti oboch rodičov ustráchaná a preferovala rozhovor bez prítomnosti rodičov. Po odchode rodičov začala maloletá pôsobiť pokojným dojmom a spontánne odpovedala na otázky. Uviedla, že matku a brata Y. má veľmi rada a otca hodnotí ako „nula“. Uviedla, že je zlý, chodí ju do škôlky otravovať a kvôli otcovi ochorela a začala sa pocikávať. Uviedla, že keď bola malá, otec je vytrhol vlasy a mamu „už totálne zlikvidoval“. Na otázku, či si to pamätá, uviedla, že jej to povedala mama. S otcom sa stretávať nechce, a aby sa to zmenilo, otec by musel byť lepší ku všetkým, nielen ku svojim vnučkám. Na otázku, ako by sa to malo prejavovať, byť lepší, odpovedala, že by chcela, aby jej kúpil nejaké hračky, aby šiel s ňou do hracieho centra v Banskej Bystrici. Na záver maloletá uviedla, že jej matka povedala, že otec na zamestnancov úradu povedal, že sú sprostí a že nič nevedia.

13. Po preskúmaní súdneho spisu, najmä návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, napadnutého uznesenia okresného súdu, odvolania, vyjadrenia k nemu spolu s prílohami, odpovede materskej školy na výzvu odvolacieho súdu zo dňa 29. 1. 2018 a správy z vykonaného pohovoru s maloletou zo dňa 1. 2. 2018, ako aj obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/347/2017 a v ňom založeného DVD, na ktorom je zaznamenaný priebeh odovzdávania maloletej otcovi dňa 30. 12. 2017, dňa 31.12.2017 a dňa 1. 1. 2018, dospel odvolací súd k záveru, že okresný súd vyššie

uvedené špecifiká neodkladného opatrenia zohľadnil. Odvolací súd mal totiž v zhode s názorom súdu okresného zo zhodných tvrdení otca a matky maloletej H. za osvedčené, že maloletá žije s matkou a polorodým súrodencom Y. M., že v spoločnej domácnosti s nimi žil aj otec maloletej do roku 2014 a že po opustení spoločnej domácnosti sa otec s maloletou stretával prevažne len za prítomnosti matky. Ďalej zo zhodných tvrdení otca a matky vyplýva, že matka od istého času, ktorý trvá minimálne od septembra 2017, otcovi styk s maloletou neumožňuje, preto otec maloletú opakovane navštívil v materskej škole. Iným spôsobom sa otec s maloletou až do nariadenia neodkladného opatrenia okresným súdom nestretol. V tejto súvislosti odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že maloleté dieťa má (v rámci možností, ktoré sú determinované jeho vekom, jeho potrebami, i možnosťami jeho rodičov) právo na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi (§ 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine), že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi. Samozrejme, vyššie citované zásady nie je možné uplatňovať izolovane. Styk dieťaťa s druhým rodičom totiž nesmie v rozpore najmä s právom dieťaťa na zdravý fyzický i psychický vývin. Preto by nebolo na mieste, ak by mal byť styk, či už dobrovoľne, alebo na základe súdneho rozhodnutia, realizovaný aj v prípade, ak rodič, ktorý má styk s dieťaťom uskutočniť, dieťa týra, zneužíva, či zanedbáva.

14. Matka v podanom odvolaní, ako aj vo viacerých písomných podaniach v spise vedenom Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 5P/347/2017, opakovane poukazovala na skutočnosť, že otec sa najmä vo vzťahu k matke, ale aj vo vzťahu k maloletej správal agresívne, obe fyzicky aj psychicky týral, čo matka demonštrovala na niekoľkých príkladoch. Osobitne pritom poukázala na skutočnosť, že otec je psychicky chorý. Otec akékoľvek fyzické (či psychické) týranie poprel a poukázal na psychické problémy matky a na jej návštevy psychológov, psychiatrov a absolvované liečenia. Matka uvedené návštevy a liečenia nepoprela. Uviedla však, že niektoré súviseli s jej zlým zdravotným stavom a ďalšie návštevy absolvovala len preto, aby sa poradila o tom, ako sa brániť týraniu zo strany otca. Odvolací súd v rámci rozhodovania o odvolaní do nariadeného neodkladného opatrenia nemal (najmä časový) priestor vykonávať rozsiahle dokazovanie ohľadne skutočnosti, či zo strany otca došlo k fyzickému alebo psychickému týraniu maloletej (napr. dokazovanie znaleckými posudkami a podobne) a osobitne zdôrazňuje, že predmetom konania o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu (a zvlášť nie, ak sa rozhoduje len o styku neodkladným opatrením) nie je zisťovanie a následné riešenie problémov, ktoré viedli k rozpadu vzťahu rodičov maloletého dieťaťa. Z dokazovania, ktoré sa však vykonať podarilo, ale neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by poukazovali na to, že by sa otec týrania maloletej v akejkoľvek forme dopustil. V prvom rade totiž z odpovede materskej školy na výzvu odvolacieho súdu zo dňa 29. 1. 2018 vyplynulo, že v čase, keď otec za maloletou do materskej školy od septembra 2017 chodieval, styk otca s maloletou prebiehal bez akýchkoľvek problémov („maloletá pri príchode otca reaguje primeraným spôsobom, priateľsky sa s ním zvíta, objíme ho s úsmevom na tvári, bez problémov k nemu pristúpi, komunikuje s ním, počas celého obdobia stretnutia odpovedá na jeho otázky a rozlúči sa s ním bez plaču, s dohodou ďalšieho stretnutia“). Ďalej odvolací súd z DVD predloženého matkou, na ktorom je zaznamenaný priebeh odovzdávania maloletej otcovi dňa 30. 12. 2017, dňa 31.12.2017 a dňa 1. 1. 2018, dospel k záveru, že hoci je badať počiatočnú nevoľu maloletej ísť k otcovi na ruky a odísť s ním do jeho domácnosti, táto však podľa názoru odvolacieho súdu pramení skôr z nesprávnej prípravy matky na styk otca s maloletou a z absolútne nevhodného správania sa polorodého súrodenca maloletej pri odovzdávaní, než zo skutočnosti, že by maloletá mal so svojho otca strach. Pokiaľ sa totiž jedná o vysvetlenie pojmu „maloleté dieťa na styk s druhým rodičom pripraviť“, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že uvedená „príprava na styk“ predpokladá nielen materiálne zabezpečenie dieťaťa, a to najmä vhodným oblečením, zdravotnými potrebami, prípadne ďalšími vecami potrebnými pre dieťa, vzhľadom k tomu, že zväčša rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti (alebo u ktorého dieťa býva do rozhodnutia súdu o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu) má tieto veci k dispozícii, ale predpokladá aj psychickú prípravu dieťaťa (a to nie len pred stykom, ale najmä pri odovzdávaní dieťaťa druhému rodičovi) tak, aby nedošlo k narúšaniu vzťahov medzi dieťaťom a druhým z rodičov. S ohľadom na vzťah rodiča, u ktorého dieťa býva, a dieťaťa je úlohou práve tohto tzv. preferenčného rodiča, aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi a pripravil ho na stretnutie. Pokiaľ preferenčný rodič správne pochopil význam svojej úlohy pri výchove dieťaťa, potom si musí byť vedomý toho, že má prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretávanie sa s druhým rodičom. Ak má totiž rodič zdravú osobnosť, má k dieťaťu pozitívny vzťah a má dobrý charakter, má záujem, aby malo dieťa styk aj s druhým rodičom aj to aj v prípade, ak má voči nemu vlastné osobné výhrady. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ by nebol preferenčný rodič schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa v určenom rozsahu,

potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča, nakoľko realizácia styku s druhým rodičom je pre normálny vývoj dieťaťa veľmi dôležitá. Odvolací súd však zo zhrnutého DVD zistil, že matka žiadnym spôsobom pri odovzdávaní nepôsobí na maloletú tak, aby sa styk s otcom mohol uskutočniť (z predloženého videozáznamu totiž nie je možné spozorovať ani náznak toho, že by matka maloletú na styk nabádala, alebo sa aspoň otca pri jeho snahe maloletú prevziať, zastala), naopak z uvedeného záznamu vyplýva, že matka niekoľkokrát zdôrazňuje, že ak maloletá s otcom ísť nechce, otec ju nemôže nútiť. V rovnakom duchu sa pri odovzdávaní maloletej vyjadril i jej polorodý brat Y., ktorý navyše viacerými invektívami ešte zhoršoval priebeh celej situácie. Navyše je z predloženého záznamu úplne zrejmé, že maloletá sa pri takmer každej otázke zo strany svojho otca, pozrie na svojho brata Y. s očakávaním verbálneho alebo neverbálneho gesta, ktoré by maloletej napovedalo, ako má na otázku otca odpovedať. Už samotná táto skutočnosť dokumentuje odôvodnené obavy odvolacieho súdu, že názor maloletej na svojho otca nie je názorom jej vlastným, ale názorom sprostredkovaným. Správnosť uvedeného totiž dokumentuje aj skutočnosť, že v čase, keď je maloletá otcovi na rukách, je v prípade prvého dňa pomerne spokojná a na otcove otázky bez problémov odpovedá. Na druhý deň odovzdávanie maloletej otcovi už prebieha podstatne ťažšie (maloletá nakoniec ani s otcom neodchádza) a v treť deň je situácia ešte vyhrotenejšia (maloletá už s otcom kontakt odmieta). Uvedené opätovne podľa názoru odvolacieho súdu svedčí skôr o nevhodnej príprave maloletej na styk, než o jej reálnom strachu z otca (osobitne s ohľadom na skutočnosť, že maloletá v prvý deň na otca reaguje normálne, styk sa však realizuje za prítomnosti matky, ktorá jeho priebeh detailne popísala v písomnom podaní zo dňa 10.1.2018, avšak v tomto popise neuviedla žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla v maloletej vzbudiť strach zo svojho otca; ďalší deň sa však styk už realizovať nepodarí), a to aj s poukazom na obsah správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 1.2.2018 z vykonaného pohovoru s maloletou. Z uvedenej správy totiž jednoznačne vyplýva, že maloletá je v čase prítomnosti oboch rodičov ustráchaná a nervózna (zrejme z toho, že je rozpoltená), avšak po ich odchode sa upokojí, začne si kresliť a bez problémov rozpráva. Hoci maloletá uvádza, že za otcom chodiť nechce, sama vie uviesť len sprostredkované dôvody (vytrhal jej vlasy a matku „totálne zlikvidoval“, uvedené si však maloletá nepamätá a túto informáciu má podľa vlastných slov od matky). Rovnako maloletá uvádza, že otec povedal, že zamestnanci kolízneho opatrovníka sú „sprostí a nič nevedia“. Túto informáciu o tom, čo mal otec na zamestnancov úradu povedať, má maloletá, podľa vlastných tvrdení, opätovne od matky. Ďalej je potrebné uviesť, že hoci matka popísala niekoľko udalostí, kedy malo dôjsť k fyzickým útokom na jej osobu, či na osobu maloletej, pri ktorých často mali byť prítomné aj iné osoby, existenciu uvedených útokov žiadnym spôsobom nepreukázala (napr. lekáorskými správami, čestnými prehláseniami osôb, ktoré mali byť podľa tvrdenia matky pri útokoch prítomné, a podobne) Navyše, pokiaľ matka tvrdí, že tieto útoky boli dôvodom, že otec musel spoločnú domácnosť opustiť, je zarážajúce je tvrdenie, že aj po tomto odchode otca zo spoločnej domácnosti, maloletú k nemu dávala aj osamote, a to až do dňa, kedy mal vytrhať maloletej vlasy, čo si však maloletá nepamätá. Zo všetkého už vyššie uvedeného, keď podľa tvrdenia riaditeľky materskej školy, ktorú maloletá navštevuje, prebiehajú stretávania otca s maloletou v priateľskom duchu, keď maloletá pri formulovaní negatívnych zážitkov s otcom uviedla, že sama si tieto zážitky nepamätá a informácie o nich má od matky, keď jej výhrady k otcovi sú formulované hlavne vo vzťahu k spôsobu trávenia voľného času a k hračkám, ktoré jej otec kúpil, keď z predloženého DVD je úplne jednoznačná nevhodná (nedostatočná) príprava maloletej matkou na styk s otcom, a keď matka žiadnym spôsobom nepreukázala (a ani odvolací súd nezistil) žiadne formy týrania maloletej, možno v prvom rade ustáliť, že okresný súd majúc za osvedčené nezhody rodičov maloletej H. v otázke styku s ňou, ako aj skutočnosť, že maloletá sa s otcom pre zákaz matky nestýka, celkom dôvodne pristúpil k nariadeniu neodkladného opatrenia, ktorým tento styk upravil. Na správnosti tohto záveru pritom nič nemenia ani matkou predložené správy z vyšetrenia maloletej v psychiatrickej ambulancii, keď tieto síce indikujú poruchy v psychickom vývoji maloletej, ako aj skutočnosť, že tieto zrejme súvisia s otázkou styku otca s maloletou H., nedávajú však žiadnu odpoveď na otázku, čo je príčinou tohto stavu (nevhodná príprava matky na styk maloletej s otcom, nevhodné pôsobenie otca na maloletú, nevhodné interakcie rodičov maloletej navzájom za prítomnosti maloletej, či iné dôvody?).

15. Ďalej sa odvolací súd najmä z porovnania priebehu stykov otca s maloletou v situácii, keď bola pri odovzdávaní prítomná matka (videozáznam na DVD), s tou, keď matka prítomná nebola (vyjadrenie riaditeľky materskej školy), a po zohľadnení aj správy kolízneho opatrovníka, z ktorej vyplynulo, že maloletá je v prítomnosti oboch rodičov ustráchaná, dospel k jednoznačnému záveru, že prítomnosť matky pri styku alebo pri odovzdávaní maloletej otcovi nie je pre maloletú žiadúca (pôsobí na ňu traumatizujúco). Je totiž zrejmé, že pri odovzdávaní od matky k otcovi sa maloletá dostáva do ťažkej a pre ňu veľmi stresujúcej situácie, kedy na jednej strane je evidentná jej snaha vyhovieť matke a styk s otcom nerealizovať, a na druhej strane aj jej snaha s otcom spoločný čas stráviť. Pri úvahe o tom, ako uvedené

negatíva na psychiku maloletej eliminovať (alebo aspoň čo najviac znížiť), dospel preto odvolací súd k záveru, že je potrebné upraviť spôsob odovzdávania na styk tak, aby otec maloletú nepreberal od matky alebo od inej ňou na to poverenej osoby, ale aby sa tak dialo na hoci neutrálom, ale zároveň pre maloletú známom mieste, a najmä bez prítomnosti matky, či inej matkou poverenej osoby. Uvedeným miestom je podľa názoru odvolacieho súdu materská škola, ktorú maloletá navštevuje. Zároveň však odvolací súd dodáva, že základným predpokladom na to, aby si maloletá postupom času vytvorila zdravý vzťah s oboma rodičmi, čo je dôležité nie len pre otca a matku, ale najmä pre samotnú maloletú, je, aby rodičia maloletej dokázali prekonať vzájomné názorové rozdiely a hoci majú vo vzťahu k sebe výhrady, tieto si netlmočili cez maloletú.

16. Pokiaľ sa jedná o rozsah styku otca s maloletou, odvolací súd nemohol nepostrehnúť viaceré výhrady maloletej k svojmu otcovi (hoci s ohľadom na viacero poznámok naznačených už vyššie, možno mať pochybnosti o tom, či tieto výhrady maloletej sú jej výhradami, alebo sa jedná o výhrady matky, ktoré maloletá na naliehanie matky tlmočí) a navyše, že maloletá nie je zvyknutá tráviť s otcom osamote deväť hodín vcelku tak, ako o tom rozhodol okresný súd v napadnutom uznesení. Preto odvolací súd považoval toho času (do rozhodnutia súdu vo veci samej, kde bude nakoniec viac priestoru pre vykonanie náležitého dokazovania a zisťovania problémov vo vzájomnej interakcii všetkých účastníkov konania) za primeraný styk otca s maloletou v rozsahu po 3 hodiny 2 krát týždenne, s tým, že uvedený časový rozsah považuje za dostatočný na to, aby otec opätovne s maloletou nadviazal zodpovedajúci kontakt, a zároveň aj v dostatočnej miere pravidelný, aby sa vzťahy medzi otcom a maloletou mohli prehĺbovať. Preto odvolací súd uznesenie okresného súdu s poukazom na § 388 CSP zmenil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý týždeň v utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod. a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky, s tým, že si maloletú prevezme v stanovených hodinách v Y. škole, I. Y. XXX/X, H. bez prítomnosti matky alebo akýchkoľvek matkou poverených osôb pri tomto preberaní a po styku v stanovených hodinách maloletú odovzdá matke v mieste jej bydliska. Matka maloletej je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a maloletú po skončení styku s otcom prevziať. V prípade, že maloletá nebude v Materskej škole, I. Y. XXX/X, H. v čase, kedy by ju mal otec z tejto materskej školy prevziať, je matka povinná otca o tejto skutočnosti informovať bez zbytočného odkladu po tom, čo sa matka o absencii maloletej dozvie, a zároveň je povinná s otcom si dohodnúť alternatívny čas stretnutia otca s maloletou tak, aby tento zodpovedal časovému rozsahu styku 6 hodín týždenne, a následne tento styk otca s maloletou umožniť. Vo zvyšku sa návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5P/347/2017.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 - 423 CSP pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP (§ 425 CSP) a prokurátor, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa ods. 1 § 429 CSP neplatí za podmienok ustanovených v ods. 2 § 429 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolaťel domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktoré priznáva majetkové právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z..